

महाराष्ट्र विधानसभा

दुसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक २८ जुलै, २०१६ / श्रावण ६, १९३८ (शके)

(१) वित्त आणि नियोजन, वने मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) ग्रामविकास, महिला व बाल विकास मंत्री		
(३) जलसंपदा मंत्री		
(४) खारभूमी विकास मंत्री		
(५) सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री		
(६) जलसंधारण मंत्री		
(७) रोजगार हमी योजना मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ४१

वसई (जि.पालघर) तालुक्यातील गोखिवरे वन परिक्षेत्रामधील
वनजमिनीवर झालेल्या अनधिकृत बांधकामांबाबत

- (१) * ६००७७ श्री.विलास तरे (बोईसर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) वसई (जि.पालघर) तालुक्यातील बापणे पोलीस चौकीच्या बाजूला असलेल्या गोखिवरे वन परिक्षेत्रामधील सर्वे नं. ११४ या राखीव वनजमिनीवर अनधिकृत चाळी व औद्योगिक व्यापारी गाळे बांधण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बेकायदा चाळी व औद्योगिक व्यापारी गाळे निष्कासित करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १४ मे, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मा.वने मंत्री यांना पत्र दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, या अनुषंगाने सदरहू चाळी व गाळे निष्कासित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यात "मागेल त्याला शेततळे" ही योजना संथगतीने सुरु असल्याबाबत

(२) * ५९०३४ श्री.प्रतापराव पाटील चिखलीकर (लोहा), श्री.विनायकराव जाधव-पाटील (अहमदपूर), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी), श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी), श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व), श्री.त्र्यंबकराव भिसे (लातूर ग्रामीण), श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (उस्मानाबाद), श्री.अजित पवार (बारामती), श्री.राहुल मोटे (परांडा), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा) : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाड्यात "मागेल त्याला शेततळे" ही शासनाने राबविलेली योजना अत्यंत संथगतीने सुरु असल्याचे नुकतेच माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आतापर्यंत ७ हजार ४७८ शेततळ्यांसाठी कार्यारंभ आदेश काढले असतानाही केवळ १६७ अर्जदार शेतकऱ्यांनी शेततळे पूर्ण केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या योजनेची कामे संथगतीने सुरु असण्याची कारणे काय आहेत,
- (४) असल्यास, शेततळ्यांची कामे तात्काळ पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल : (१) नाही.

(२) नाही. या योजने अंतर्गत ३८३९३ शेतकऱ्यांनी ऑनलाईन नोंदणी केली आहे. त्यापैकी १५७७० कामांना मंजूरी देण्यात आलेली आहे. मंजूरी दिलेल्या कामांपैकी १२७०५ कामांचे कार्यारंभ आदेश देण्यात आले आहे. सद्यःस्थितीत १८११ कामे शेतकऱ्यांनी पूर्ण केली असून १६४४ कामे पुर्णत्वाच्या शेवटच्या टप्प्यात आहेत. आतापर्यंत ९४५ शेतकऱ्यांना ४३४.७३ लक्ष अनुदान वाटप करण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) शेततळ्यांची कामे पूर्ण करून घेण्याबाबत आयुक्त कृषी यांच्या स्तरावरून तालुका कृषी अधिकारी यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील धरमतर खाडीवर बांधलेल्या
बंधाऱ्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(३) * ५३९२२ श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.समीर कुणावार (हिंगणघाट), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.विजय काळे (शिवाजीनगर) : सन्माननीय खारभूमी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील धरमतर खाडीवर खारभूमी विकास विभागाने बांधलेल्या बंधाऱ्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे करण्यात आल्याने बंधारा वारंवार फुटत असल्यामुळे खाडी किनाऱ्यावर असलेल्या भात शेतीचे दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बंधाऱ्याचे निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच फुटलेल्या बंधाऱ्याचे काम तात्काळ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) धरमतर खाडीवर १९ शासकीय योजना असून दि.२९.०६.२०१६ च्या मोठ्या भरतीमुळे शहाबाज या खारभूमी योजनेच्या बांधाला साखळी क्रमांक ८५१५ मी. ते ८५२० मी. मध्ये खांड पडलेली होती. शहाबाज खारभूमी योजनेचे बांधकाम १९६६ मध्ये झाले असून नूतनीकरणाचे काम १९९१ मध्ये करण्यात आले आहे.

(२) शहाबाज योजनेच्या पडलेल्या खांडीची दुरुस्ती स्थानिक शेतकऱ्यांच्या सहाय्याने तातडीने करण्यात आली आहे. नूतनीकरणाचे अंदाजपत्रक तयार करण्यात येत असून त्यानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भंडारदरा (जि.अहमदनगर) धरणावरील रस्ता, सीसीटीव्ही कॅमेरे व भूकंपमापक यंत्र दुरुस्त करण्याबाबत

(४) * ६२१६५ श्री.बाळासाहेब थोरात (संगमनेर), डॉ.पतंगराव कदम (पलूस कडेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारदरा (जि.अहमदनगर) धरणावरील रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांपैकी काही कॅमेरे व भूकंपमापक यंत्रही बंद असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, भंडारदरा धरणावरील रस्ता, सीसीटीव्ही कॅमेरे व भूकंपमापक यंत्र दुरुस्त करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२), (३) व (४) भंडारदरा धरणावरील रस्त्याची दुरुस्ती करण्यात आली आहे.

धरणावरील ११ सीसीटीव्ही कॅमेऱ्यांपैकी १ कॅमेरा बंद असून तो वॉरंटी अंतर्गत, संबंधित कंपनीकडे दुरुस्तीसाठी पाठविण्यात आला आहे.

भूकंपमापक यंत्र दुरुस्तीसाठी आवश्यक कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर सुरु आहे.

जिहे कठापूर (ता.कोरेगांव, जि.सातारा) उपसा जलसिंचन योजनेमधून नेर
धरणावरील वंचित गावांना पाणी देण्याबाबत

(५) * ६०३०० श्री.शशिकांत शिंदे (कोरेगाव), श्री.शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (कराड उत्तर), श्री.मकरंद जाधव-पाटील (वाई), श्री.सुरेश लाड (कर्जत), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.हनुमंत डोळस (माळशिरस) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिहे कठापूर (ता.कोरेगांव, जि.सातारा) उपसा जलसिंचन योजनेमधून नेर धरणावरील वंचित गावांना पाणी देण्याबाबतचा निर्णय कृष्णा खोरे महामंडळाने सन २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने अद्याप कोणतीच कार्यवाही केलेली नसल्याने नेर धरणावरील गावांना पाण्यापासून वंचित रहावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या गावांना जिहे कठापूर योजनेमधून पाणी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) व (३) क्षेत्रीय स्तरावर सर्वेक्षण व तांत्रिक अभ्यास सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे केनवडे (ता.कागल, जि.कोल्हापूर) येथील पाझर तलावात अन्नपूर्णा
प्रकल्पाचे पाणी सोडण्याबाबत

(६) * ५७०६५ श्री.हसन मुश्रीफ (कागल), श्री.जितेंद्र आव्हाड (मुंब्रा कळवा), श्री.भास्कर जाधव (गुहागर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे केनवडे (ता.कागल, जि.कोल्हापूर) येथील पाझर तलावात अन्नपूर्णा प्रकल्पाचे पाणी सोडण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.जलसंपदा मंत्री, आदींकडे सातत्याने केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने पाझर तलावात अन्नपूर्णा प्रकल्पाचे पाणे सोडण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अशा प्रकारची मागणी केल्याबाबतचे पत्र प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंढरपूर (जि.सोलापूर) उपजिल्हा रुग्णालयातील बंद असलेला
आयसीयु युनिट सुरु करण्याबाबत**

(७) * ५८२८३ श्री.भारत भालके (पंढरपूर), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यातील पंढरपूर येथे येणाऱ्या लाखो भाविकांवर व परिसरातील नागरिकांना अत्याधुनिक वैद्यकीय सुविधा अल्प दरात मिळावी म्हणून कोट्यवधी रुपये खर्च करून शासनाने उभारलेल्या उपजिल्हा रुग्णालयात आयसीयु युनिट बंद असून, गेल्यावर्षी सहा डॉक्टरांनी राजीनामे दिल्याने रुग्णांना वैद्यकीय सेवा उपलब्ध होत नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पंढरपूर येथील उपजिल्हा रुग्णालयात आयसीयु युनिट पुन्हा सुरु करण्यासोबतच येथील डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) अंशतः खरे आहे. वैद्यकीय अधिकारी संवर्गातील १४ पैकी ५ पदे रिक्त आहेत. काही विशेषज्ञांची पदे रिक्त आहेत. तथापि आय.पी.एच.एस.अंतर्गत तज्ञ डॉक्टरांकडून उपचार व शस्त्रक्रिया विभागाचे व इतर विभागांचे कामकाज सुरु ठेवण्यात आले आहे. आवश्यकतेनुसार काही रुग्णांना विशेषोपचारासाठी इतरत्र संदर्भित केले जात आहे. आयसीयु युनिट प्रतिनियुक्तीवरील विशेष तज्ञांच्या मदतीने यात्रेच्या काळात कार्यान्वित करण्यात येते.

- (२) वैद्यकीय अधिका-यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत लवकरच जाहिरात काढण्यात येईल. तसेच आयसीयु सुरु करण्याबाबत निर्देश देण्यात येतील.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा परिषदेच्या (जि.सिंधुदुर्ग) अनेक अंगणवाड्यांना
विजेची सुविधा उपलब्ध नसल्याबाबत**

- (८) * १७०८८ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदेच्या महिला व बालविकास विभागामार्फत कार्यरत असलेल्या १५६९ अंगणवाड्यांपैकी ९३६ अंगणवाड्यांना अद्याप विद्युत पुरवठा करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतीने १० टक्के निधी महिला व बाल विकासासाठी खर्च करणे बंधनकारक असतांनाही विद्युत जोडणीसाठी ग्रामपंचायतीने निधी उपलब्ध करून न देण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, सदर अंगणवाड्यांमधील विद्युत जोडणीबाबतची कार्यवाही किती दिवसात पूर्ण करण्यात येणार आहे ?

- श्रीमती पंकजा मुंडे :** (१) जिल्ह्यामध्ये एकूण कार्यान्वित १५६९ अंगणवाडी केंद्रांपैकी ७३९ अंगणवाडी केंद्रांना विजेची सुविधा उपलब्ध नाही.
- (२) व (३) केंद्र शासनाचे अंगणवाडी विद्युत कनेक्शन घेणे व त्याची देयके अदा करण्यासाठी कोणतेही प्रावधान नाही. तसेच अंगणवाडींना विद्युत पुरवठ्याची देयके अदा करण्यासाठी निधीची तरतूद नसते. विद्युत देयके अदा करणेसाठी संबंधित ग्रामपंचायतीने निधीचे तरतूद करणे अपेक्षित आहे. तथापि त्यांचेकडे पुरेसा निधी उपलब्ध होत नसल्याने खर्च भागविता येत नाही. जिल्हा परिषद, सिंधुदुर्ग यांनी त्यांचे स्तरावरून अंगणवाडीसाठी विद्युत पुरवठा देयके अदा करणेसाठी तरतूद उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.
-

**कारंजा व वाशिम (जि.अकोला) वन परिक्षेत्रामध्ये विविध योजनेतर्गत
करण्यात आलेल्या कामांमध्ये झालेला गैरव्यवहार**

(९) * ६२२८१ श्री.हरिष पिंपळे (मुर्तिजापूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला जिल्ह्यातील कारंजा व वाशिम वन परिक्षेत्रामध्ये विविध योजनेतर्गत वनसंरक्षण, निकृष्ट वनाचे पुनरोपण व जलसंधारणाच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता केल्याबाबत मुख्य वनसंरक्षक, यवतमाळ यांच्याकडे तक्रारी प्राप्त झाल्याचे दिनांक २० मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्राप्त तक्रारीवरून करण्यात आलेल्या चौकशीत ३ कोटी ९१ लाख रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे निष्पन्न झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) अकोला जिल्ह्यातील कारंजा व वाशिम वन परिक्षेत्रामध्ये विविध योजनेतर्गत वनसंरक्षण, निकृष्ट वनाचे पुनरोपण व जलसंधारणाच्या कामांमध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता झाल्याबाबत स्थानिक वृत्तपत्रात दि.२३.०५.२०१६ रोजी बातमी प्रसिध्द झाली आहे. या वनपरिक्षेत्रामध्ये सन २०१२-१३ ते सन २०१४-१५ या कालावधीत जिल्हावार्षिक योजनेअंतर्गत केलेल्या कामांसंदर्भात प्राप्त तक्रारींच्या अनुषंगाने विभागीय वनअधिकारी (दक्षता) यांनी चौकशी केली आहे. सदर चौकशीत कारंजा व वाशिम वन परिक्षेत्रात अनुक्रमे रु.४१,२०,८२७/- व रु.१९,०९,६६७/- इतक्या रक्कमेची अनियमितता झाल्याचे निष्पन्न झाले. त्याअनुषंगाने संबंधित वनपरिक्षेत्र अधिकाऱ्यांविरुध्द विभागीय चौकशी सुरु करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**जिल्हा कृषी अधिकारी व उपविभागीय कृषी अधिकारी (जि.परभणी)
यांनी जल व मृदसंधारणाच्या कामात केलेली अनियमितता**

- (१०) * ६०९२५ श्री.मधुसूदन केंद्रे (गंगाखेड) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) जिल्हा कृषी अधिकारी व उपविभागीय कृषी अधिकारी (जि.परभणी) यांनी सन २०१० ते २०१६ या कालावधीत जल व मृदसंधारणाच्या कामात मोठ्या प्रमाणात अनियमितता व गैरव्यवहार केल्याप्रकरणी सामाजिक कार्यकर्ते तसेच स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी कृषी आयुक्त, पुणे, विभागीय कृषी सहसंचालक, लातूर यांच्याकडे दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास लेखी तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या गैरव्यवहाराबाबत यापूर्वीही प्राप्त झालेल्या तक्रारींवर शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, मा.लोकप्रतिनिधी यांनी जिल्हाधिकारी, परभणी यांचेकडे दि. ०६ जून, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये तक्रार केली आहे. प्राप्त तक्रार जिल्हाधिकारी परभणी यांनी दि.१० जून, २०१६ रोजी विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर यांचेकडे चौकशीसाठी वर्ग केली आहे. विभागीय कृषि सहसंचालक लातूर यांनी दि. २७ जून, २०१६ रोजीच्या पत्रान्वये जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, उस्मानाबाद यांची चौकशी अधिकारी म्हणून नियुक्ती केली असून प्राथमिक चौकशी अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या पिकांचे
वन्यप्राण्यांकडून होत असलेले नुकसान**

(११) * ५९५४९ श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय वने मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राधानगरी, भुदरगड, आजरा, गगनबावडा व शाहूवाडी (जि.कोल्हापूर) तालुक्यांमध्ये वन्य प्राण्यांची नागरी वस्तीकडे चारा आणि पाण्यासाठी भटकंती सुरु असल्याने या वन्यप्राण्यांकडून शेतकऱ्यांच्या पिकांचे लाखो रुपयांचे नुकसान होत असल्याचे दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वन्यप्राण्यांकडून होणाऱ्या शेतातील नुकसानीला शासनाकडून मिळणारी नुकसान भरपाई अत्यल्प असल्याने शेतकऱ्यांना रात्रगस्ती घालून पिकांचे संरक्षण करावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी वन्यप्राण्यांना रोखण्यासाठी वन विभागाने कोणत्या उपाययोजना केल्या आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) दिनांक ०१.०४.२०१६ ते दिनांक ३०.०६.२०१६ या कालावधीत कोल्हापूर जिल्ह्यातील राधानगरी, भुदरगड, आजरा, गगनबावडा व शाहूवाडी येथे वन्यप्राण्यांनी शेतपिकांचे नुकसान केल्याची ७६८ प्रकरणे निदर्शनास आली आहेत. सदर प्रकरणी प्रचलित शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार संबंधित नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यास नुकसान भरपाईपोटी रु. ४०,९७,०१८/- अर्थसहाय्य अदा करण्यात आले आहे.

वन्यप्राण्यांकडून झालेल्या पीक नुकसानीपोटी द्यावयाच्या आर्थिक सहाय्यात शासन निर्णय दि. ९ जुलै २०१५ अन्वये दुपटीने वाढ करण्यात आली आहे.

(३) वनक्षेत्रालगत असलेल्या क्षेत्रामधील वनप्राण्यांचा उपद्रव रोखण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात.

- वन्यप्राण्यांच्या पिण्याच्या पाण्याच्या सोईकरीता वनक्षेत्रात वनतळी बांधण्यात येतात.
- वन्यप्राणी वनक्षेत्राबाहेर येऊ नये म्हणून वन्यप्राणी प्रतिबंधक चर खोदण्यात येतात.

- वनक्षेत्रातील जलस्रोतांचे बळकटीकरण करण्यात येते.
- कुरणविकासाची कामे करण्यात येतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जव्हार (जि.पालघर) तालुक्यातील बंधान्यांच्या बांधकामामध्ये झालेला गैरव्यवहार

(१२) * ५४६५५ डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व), श्री.अतुल सावे (औरंगाबाद पूर्व) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पालघर जिल्ह्यात पाणलोट क्षेत्राचा कायापालट करून जमीन ओलिताखाली आणण्याकरिता कृषि बंधारे बांधण्यासाठी शासनाने निधी उपलब्ध करून दिलेला असताना, जव्हार तालुक्यात अधिकारी व ठेकेदारांच्या संगनमताने कृषि बंधारे बांधल्याची बनावट कागदपत्रे तयार करून करोडो रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या आर्थिक गैरव्यवहाराची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुषंगाने शासनाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, जव्हार तालुक्यातील कामांबाबत दि.१६ नोव्हेंबर २०१५ च्या लोकमत वर्तमान पत्रामध्ये "जव्हार मध्ये पाणलोटची असंख्य कामे झाली कागदोपत्रीच" या मथळ्याखाली बातमी छापून आली होती."

(२) लोकमत वर्तमानपत्रातील आलेल्या बातमीच्या अनुषंगाने उप विभागीय कृषि अधिकारी, वाडा जि.पालघर यांनी चौकशी केली असून गैरव्यवहार झालेला नसल्याचे आढळून आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पाटण (जि.सातारा) तालुक्यातील मोरणा गुरेघर या मध्यम धरणातून उपसा
जलसिंचन योजनेद्वारे शेतीला पाणी देण्याबाबत**

(१३) * ५४१३५ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पाटण (जि.सातारा) तालुक्यात कृष्णा खोरे विकास महामंडळातर्गत मोरणा गुरेघर या मध्यम धरण प्रकल्पाचे काम पूर्ण करण्यात आले असून या प्रकल्पाच्या माध्यमातून प्रकल्पाच्या डाव्या व उजव्या बाजूने कॅनॉलद्वारे शेतीला पाणी देण्याचे काम प्रस्तावित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रकल्पाच्या डाव्या व उजव्या बाजूने नेण्यात येणाऱ्या कॅनॉलचा या विभागातील शेतकऱ्यांना कोणताही फायदा होत नसून या विभागातील शेतकऱ्यांचे बहूतांशी जमीन क्षेत्र यामुळे कोरडवाहू राहत असल्याने शेतकऱ्यांचे कोरडवाहू राहणारे जमीन क्षेत्र ओलिताखाली येण्याकरीता कॅनॉलऐवजी उपसा जलसिंचन योजनेद्वारे शेतीला पाणी द्यावे अशी मागणी या विभागातील शेतकऱ्यांनी आणि लोकप्रतिनिधी यांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मा.जलसंपदा मंत्री यांनी दिलेल्या निदेशानुसार या संदर्भातील सविस्तर अहवाल सातारा पाटबंधारे विभागाचे अधीक्षक अभियंता यांनी तयार केला असून तो मान्यतेकरीता सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मोरणा गुरेघर धरण प्रकल्पातून या विभागातील शेतकऱ्यांच्या जमिनीला उपसा जलसिंचन योजनेद्वारे जास्तीत जास्त जमीन क्षेत्राला पाणी देण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय.

विषयांकित प्रकरणाबाबत मा.लोकप्रतिनिधी यांनी दि. १९-११-२०१५ रोजीच्या पत्रांन्वये मागणी केली आहे.

(३) नाही.

कालव्याऐवजी उपसा सिंचन योजनेद्वारे पाणी उपलब्ध करण्याचा प्रस्ताव अद्यापि तयार झालेला नाही.

(४) उजव्या प्रवाही कालव्याऐवजी बंदिस्त पाईपलाईन व उपसा सिंचन योजना करावी अशी स्थानिक लोकप्रतिनिधींची मागणीचे प्रस्ताव क्षेत्रिय स्तरावर तयार करण्यात येत आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सातारा व सांगली जिल्ह्यातील धरणामधील गाळ काढण्याबाबत

(१४) * ६११३९ श्री.जयकुमार गोरे (माण), श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा व सांगली जिल्ह्यातील बहुतांश धरणातील गाळच काढला जात नसल्यामुळे वर्षानुवर्षे गाळाचे प्रमाण वाढत असल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील धरणातील गाळ काढला जात नसल्याने त्यात पाणी साठविण्याची क्षमता कमी होत असून पावसाचे पाणी एका मर्यादेच्या पलीकडे साठविता येत नसल्यामुळे धरणातील पाणी नदीत सोडून द्यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या दोन जिल्ह्यातील धरणातील गाळ काढण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

पाटबंधारे प्रकल्पामध्ये (धरणामध्ये) गाळ येईल असे गृहीत धरून अचल साठा (dead storage) ची तरतूद संकल्पनात केलेली आहे. त्यामध्ये प्रतीवर्षी गाळ साठण्याची प्रक्रिया चालू राहते. तथापि, त्यांचा धरणाच्या उपयुक्त पाणी साठ्यावर परिणाम होत नाही.

(३) राज्यातील पाझर तलाव, लघु पाटबंधारे प्रकल्प व तत्सम लहान जलाशयातील गाळ काढण्याचे कामे जलयुक्त शिवार व जलसंधारण कार्यक्रमातून संबंधित विभागामार्फत केली जातात. जलसंपदा विभागांतर्गत मोठे, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पातील गाळ शेतकऱ्यांना त्यांच्या स्वतःच्या यंत्रणेमार्फत विनामूल्य घेवून जाण्यासाठी प्रचलित धोरणानुसार मान्यता आहे.

सिध्दनाथ व सोरडी तालुका जत या लघु पाटबंधारे तलावातील गाळ रोजगार हमी योजनेतून काढण्यात येत आहे.

(४) नाही.

**श्रीरामपूर (जि.अहमदनगर) पंचायत कार्यक्षेत्रातील इंदिरा आवास योजनेतील
घरकुले निकृष्ट दर्जाची बांधल्याबाबत**

(१५) * ६२५५४ श्री.भाऊसाहेब कांबळे (श्रीरामपूर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्रीरामपूर (जि.अहमदनगर) पंचायत कार्यक्षेत्रात सन २००५-२००६ या वर्षात १० लाख रुपये खर्च करून उभारण्यात आलेली इंदिरा आवास योजनेतील ३३ घरकुले निकृष्ट दर्जाच्या बांधकामामुळे पडली असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीनुसार निकृष्ट दर्जाच्या घरांचे बांधकाम करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

तथापि, ३३ घरकुलांची कामे अपूर्णावस्थेत आहे.

(२) अपूर्ण घरकुलांबाबत गट विकास अधिकारी यांचेमार्फत चौकशी केली आहे.

(३) घरकुले निकृष्ट दर्जाची असल्याचे दिसून आले नाही. घरकुले अपूर्ण असल्यामुळे लाभार्थ्यांकडे पाठपुरावा करून घरकुल पूर्ण करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत करण्यात आलेल्या
औषध खरेदी गैरव्यवहाराच्या चौकशीबाबत**

- (१६) * ५३७४२ श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत २९७ कोटी रुपयांच्या औषध खरेदीत गैरव्यवहार झाल्याच्या आरोपाखाली निलंबित केलेल्या वरिष्ठ अधिकार्यांच्या चौकशीसाठी विलंब होत असल्याचे माहे मे २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या चौकशीस विलंब होण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, या गैरव्यवहाराची चौकशी कधीपर्यंत पूर्ण करण्यात येणार आहे,
- (४) तसेच, या चौकशीमध्ये सदरचे वरिष्ठ अधिकारी दोषी आढळल्यास त्यांना बडतर्फ करण्यात येणार आहे काय,
- (५) नसल्यास, त्याची काय कारणे आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात आरोग्य सेवा संचालनालयामार्फत तसेच राष्ट्रीय आरोग्य अभियान योजनेअंतर्गत करण्यात आलेल्या औषध खरेदीची चौकशी करण्यासाठी डॉ. भगवान सहाय, अपर मुख्य सचिव यांची एक सदस्यीय समिती नियुक्त करण्यात आली असून चौकशी समितीचा अहवाल मा. मुख्यमंत्री महोदयांना सादर करण्यात आला आहे.

चौकशी समितीचा अहवाल विभागास प्राप्त झाल्यानंतर अहवालातील निष्कर्ष विचारात घेऊन नियमानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

**मौजे डेहणे (ता.खेड, जि.पुणे) प्राथमिक आरोग्य केंद्रात वैद्यकीय
अधिकारी उपस्थित नसल्याने रुग्णांचा झालेला मृत्यु**

- (१७) * ६१२७६ श्री.सुरेश गोरे (खेड आळंदी) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे डेहणे (ता.खेड, जि.पुणे) प्राथमिक आरोग्य केंद्रात डॉक्टर व परिचारिकांची संख्या कमी असून वैद्यकीय अधिकारीही आरोग्य केंद्रात उपस्थित रहात नसल्याचे माहे मे २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच वैद्यकीय अधिकारी प्राथमिक आरोग्य केंद्रात उपलब्ध नसल्याने माहे मे २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान वैद्यकीय उपचार न मिळाल्याने २ रुग्णांचा बळी गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दुर्गम आदिवासी भागात असलेले डेहणे प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील कार्यालयीन वेळेप्रमाणे काम न करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर शासनाने काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे नाही.

मौजे डेहणे या प्राथमिक आरोग्य केंद्रात एकूण २८ पदे मंजूर असून २५ पदे भरण्यात आली आहे. तसेच राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत ३ पदे भरलेली आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) मौजे डेहणे प्राथमिक आरोग्य केंद्रात दररोज सरासरी ४५ ते ५० बाह्यरुग्ण उपचार घेत असून आंतररुग्ण विभागात ५ ते ७ रुग्ण उपचार घेत आहेत. सद्यस्थितीत तेथील वैद्यकीय अधिकारी हे मुख्यालयी राहत असून जनतेला आरोग्य सेवा पुरवित आहेत. त्यामुळे संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतींचे लेखापरिक्षण
करण्याचे अभिलेखे गहाळ झाल्याबाबत**

(१८) * ६०८८४ श्री.चंद्रदीप नरके (करवीर), डॉ.सुजित मिणचेकर (हातकणंगले), श्री.प्रकाश आंबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर जिल्ह्यातील चंदगड, गगनबावडा, शाहुवाडी, भुदरगड, करवीर व इतर १० ग्रामपंचायतीचे अभिलेखे (दफ्तर) गेल्या ३ ते ४ वर्षांपासून निधी व लेखापरिक्षण विभागास तपासणीसाठी मिळत नसल्याने लेखापरिक्षणाचे काम थांबले असल्याचे दिनांक १९ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उमगाव (ता.चंदगड) ग्रामपंचायतीचे सन २००९ ते २०१२ व धुंदवडे (ता.गगनबावडा) ग्रामपंचायतीचे सन २००८ ते २०१० चे अभिलेखे (दफ्तर) मिळत नसल्याने या ग्रामपंचायतीत गैरव्यवहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व त्यात काय आढळून आले,
- (४) असल्यास, चौकशीनुसार अभिलेखे (दफ्तर) गहाळ करणाऱ्या ग्रामपंचायतीवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) अंशतः खरे आहे.

कोल्हापूर जिल्ह्यातील १४ ग्रामपंचायतीचे अभिलेखे लेखापरिक्षणासाठी उपलब्ध नव्हते. त्यापैकी ६ ग्रामपंचायतीचे अभिलेखे उपलब्ध झाले असून, उर्वरित ८ ग्रामपंचायतीचे अभिलेखे अद्याप उपलब्ध झालेले नाहीत.

(२) अंशतः खरे आहे.

ग्रामपंचायत एमगाव (ता.चंदगड) कडील सन २००८-०९ ते २०११-१२ चे अभिलेखे उपलब्ध झालेले नाहीत.

ग्रामपंचायत धुंदवडे ता.गगनबावडा या ग्रामपंचायतीचे सन २००७-०८ ते २००९-१० या कालावधीचे दफ्तर उपलब्ध असून सदर ग्रामपंचायतीच्या कामकाजातील गैरव्यवहाराबाबत फौजदारी गुन्हा नोंद करून सदर अभिलेखे पोलीस कस्टडीमध्ये आहेत.

(३) कोल्हापूर जिल्ह्यातील १४ ग्रामपंचायतीचे दफ्तर लेखापरिक्षणास उपलब्ध करून दिले नसल्याबाबत सहाय्यक संचालक, स्थानिक निधी लेखा परिक्षा, कोल्हापूर यांनी निदर्शनास आणून दिल्यावर चौकशी केली असता त्यापैकी ६ ग्रामपंचायतीचे दफ्तर उपलब्ध झाले असून अद्यापही ८ ग्रामपंचायतीचे दफ्तर लेखापरिक्षणासाठी उपलब्ध करून दिले नसल्याचे चौकशीअंती निदर्शनास आले आहे.

(४) याकरीता संबधित जबाबदार ग्रामसेवक यांच्याविरुद्ध कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सिंदखेडराजा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील भोगावती नदीवर सिमेंट बांध टाकण्याचे काम प्रलंबित असल्याबाबत

(१९) * ५६८४३ डॉ.शशिकांत खेडेकर (सिंदखेड राजा) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंदखेडराजा (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील भोगावती नदीचे खोलीकरण करून त्याच नदीवर पाच ठिकाणी सिमेंट बांध बांधण्याकरीता सिंचन विभागाने सर्वेक्षण करून प्रस्ताव शासनाला सादर करून एक वर्षाचा कालावधी लोटला तरी अद्यापही या कामाला सुरुवात झाली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच यावर्षी १९ गावात जलयुक्त शिवार योजना राबविण्याचा शासनाने निर्णय घेऊनही या संदर्भात पुढे कोणतीच कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, भोगावती नदीचे खोलीकरण करून सिमेंट बांध बांधण्याबाबत व जलयुक्त शिवार योजना राबविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, जिल्हाधिकारी बुलढाणा यांच्याकडून दि.१५ मार्च २०१६ च्या पत्रान्वये बुलढाणा जिल्ह्यातील १४ नद्यांचा पुनर्जीवन संदर्भात प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे. सदर प्रस्तावातील १० नद्यांवरील सिमेंट नालाबांध कामांना मंजूरी देण्यात आली आहे.

भोगावती नदीसह उर्वरित प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

(२) हे खरे नाही.

सन २०१६-१७ मध्ये सिंदखेड राजा तालुक्यातील १८ गावांची जलयुक्त शिवार अभियानात निवड करण्यात आली असून रु.१४८२.४१ लक्ष चा कृती आराखडा तयार करण्यात आला आहे. उपरोक्त गावांतील ७६ कामांचे अंदाजपत्रक तयार केले असून ६८ कामांच्या प्रशासकिय मान्यता व ई- निविदेची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत बुलडाणा जिल्ह्यात सन २०१६-१७ मध्ये २४५ गावांची निवड करण्यात आली आहे. सद्यस्थितीत २२२ कामे सुरु करण्यात आली आहेत. त्यापैकी २० कामे पूर्ण झाली असून २०२ कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आमगांव (जि.गोंदिया) येथे उपजिल्हा रुग्णालय उभारण्याच्या मागणीबाबत

(२०) * ६२५६१ श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आमगांव, सालेकसा व देवरी (जि.गोंदिया) तालुक्यातील अतिदुर्गम आदिवासी भागातील रुग्णांना उपचारासाठी जिल्हा रुग्णालयात जावे लागत असल्याने या रुग्णांना जवळच रुग्णालयाची सेवा-सुविधा मिळण्यासाठी आमगांव येथे उपजिल्हा रुग्णालय उभारण्याबाबतची मागणी येथील नागरिकांनी वारंवार केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त मागणीच्या अनुषंगाने शासनाने आमगांव उपजिल्हा रुग्णालय उभारण्याबाबत पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) शासनस्तरावर सन २०११ च्या जनगणनेवर आधारीत जोड बृहत आराखडा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. सदर मागण्या जर निकषात बसत असतील तर जोड बृहत आराखडयामध्ये समावेश करण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर करण्यात येईल.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कर्जत (जि.रायगड) येथील नदी नाल्यांवर बांधण्यात आलेल्या
सिमेंट काँक्रीटच्या बंधारे बांधकामात झालेली अनियमितता**

(२१) * ६३१३३ श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) येथील आदिवासी जनतेला पाणी उपलब्ध होण्याकरीता नदी नाल्यांवर बांधण्यात आलेल्या सिमेंट काँक्रीटच्या बंधारे बांधकामात मोठ्या प्रमाणात अनियमितता तसेच जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करून निकृष्ट व दर्जाहिन कामे केल्याबाबतचे निवेदन मा.ग्रामविकास मंत्री यांच्याकडे दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व चौकशीअंती दोषी व्यक्तींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) मा.लोकप्रतिनिधीच्या दि. १३ मे २०१६ रोजी प्राप्त झालेल्या पत्राच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी रायगड यांना शासनाच्या दि. ३०/०५/२०१६ व २०/०७/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

जिल्हाधिकारी, रायगड यांनी शासनाच्या वरील पत्रांच्या अनुषंगाने प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास, पेण यांचेकडून चौकशी अहवाल मागविला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कुक्डी (जि.पुणे) प्रकल्पांतर्गत असलेल्या डिंभे धरणाच्या पाणी
गळती प्रतिबंध कामांच्या प्रस्तावाबाबत**

(२२) * ५८६१५ श्री.दिलीप वळसे-पाटील (आंबेगाव) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील कुक्डी प्रकल्पांतर्गत असलेल्या डिंभे धरणाच्या इन्स्पेक्शन गॅलरी व फाऊंडेशन गॅलरी मधून १४४१ लि./प्र.से. इतकी पाण्याची गळती होत असल्याचे निवेदन स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक ०३ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास दिले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, एवढ्या मोठ्या प्रमाणात गळती असल्यामुळे धरण सुरक्षितता पुर्नविलोकन समितीने पाणी गळती प्रतिबंध कामे तातडीने करण्यासाठी उपाययोजना सुचविल्या असून या संबंधीचा प्रस्ताव शासनाकडे सन २०१२ मध्ये सादर केला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या प्रस्तावास मान्यता दिली आहे काय, तसेच धरणातून होत असलेली पाण्याची गळती थांबविण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

(२) होय,

(३) डिंभे धरणाच्या दुरुस्तीची व गळती प्रतिबंधक कामे महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पा अंतर्गत प्रस्तावीत करण्यात आली होती. तथापि जागतिक बँकाकडून महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पासाठी वाढीव निधी मंजूर न झाल्याने प्रस्ताव मान्य झाला नाही.

डिंभे धरण हे दगडी बांधकामातील धरण असून त्यांची बहूतांश कामे सन २००१ मध्ये पूर्ण झाली. मुख्य निविदेमधील काही ग्राऊटींग कामे अपूर्ण असून कंत्राटदाराने सन २००२ पासून काम बंद ठेवले आहे. कंत्राटदाराविरुद्ध जिल्हा न्यायालयात त्यांचे विविध मागण्याच्या अनुषंगाने न्यायालयात प्रक्रिया सुरु असून निविदा तरतुदीनुसार कंत्राटदाराच्या निविदा अंतीम करण्याची प्रक्रिया क्षेत्रीय स्तरावर प्रगतीपथावर आहे. धरण सुरक्षितता पुर्नविलोकन समितीने सुचविलेल्या उपाययोजनांनुसार उर्वरित कामांचे स्वतंत्र अंदाजपत्रक तयार करून वेगळ्या निविदेद्वारे करण्याचे नियोजन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) तालुक्यात एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र
व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत झालेला गैरव्यवहार**

(२३) * ५४५९६ श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी) : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तुळजापूर (जि.उस्मानाबाद) येथे एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत २० कोटीचा गैरव्यवहाराप्रकरणी दिनांक १४ मार्च, २०१६ रोजी तत्कालीन जिल्हा कृषी अधिकाऱ्यासह १२ संबंधितांवर निलंबनाची कारवाई करण्यात आली असताना, कृषी विभागाचे उप सचिव यांनी दिनांक १६ मार्च, २०१६ रोजी पुन्हा नव्याने आदेश काढून एक दिवसापूर्वी केलेल्या कारवाईला स्थगिती दिली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकरणी शासनाने काही चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार संबंधितांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) तुळजापूर, जि. उस्मानाबाद येथे एकात्मिक पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या गैरव्यवहारप्रकरणी वर्ग-१ व वर्ग-२ च्या पाच अधिकाऱ्यांना दि.१४.३.२०१६ च्या शासन आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे. वर्ग-३ च्या कर्मचाऱ्यांबाबत शिस्तभंगविषयक प्राधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर असल्याने त्यांच्या निलंबनाबाबतचा निर्णय विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर यांनी प्रचलित कार्यालयीन कार्यपध्दतीनुसार घेण्याबाबत शासनाने आदेश दिले होते. तथापि, अनावधानाने शासनाच्या दि.१४.३.२०१६ च्या पत्रानुसार वर्ग-३ च्या कर्मचाऱ्यांनाही निलंबित करण्याबाबत कळविण्यात आले होते. परंतु, ही चूक लक्षात आल्याने वर्ग-३ च्या कर्मचाऱ्यांबाबत शिस्तभंगविषयक प्राधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर हे असल्याने, संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या निलंबनाबाबत उचित निर्णय विभागीय कृषि सहसंचालक, लातूर यांनी नियमानुसार घेण्याबाबत शासन पत्र दि.१६.३.२०१६ नुसार त्यांना कळविण्यात आले आहे. त्यानुसार सात कर्मचाऱ्यांना त्यांच्या स्तरावरून निलंबित केले आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वडी, हनवतखेडा व हडा (जि.परभणी) या तीन गावातील
साखळी बंधान्यांची कामे निकृष्ट दर्जाची झाल्याबाबत**

(२४) * ६२६४७ श्री.विजय भांबळे (जिंतूर) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्ह्यातील जिंतूर-सेलू मतदार संघातील वडी येथील तीन, हनवतखेडा येथील दोन व हडा येथील दोन या तीन गावांतील साखळी बंधान्यांची कामे निकृष्ट दर्जाची झाली असून त्यात अनेक त्रुटी आहेत अशी तक्रार संबंधित लोकप्रतिनिधींनी प्रधान सचिव, जलसंधारण विभाग यांचेकडे दिनांक २३ जून, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांविरुद्ध पुढे कोणती कारवाई केली वा करण्यांत येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) मा. लोकप्रतिनिधी यांनी त्यांच्या दि. १३/०६/२०१६ च्या पत्रान्वये केलेल्या तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे परभणी (राज्य स्तर), यांचेमार्फत जिंतूर व सेलू तालुक्यातील जलयुक्त शिवार अभियान अंतर्गत सुरु असलेल्या सिमेंट नालाबांध कामाबाबत चौकशी करून अहवाल शासनास सादर केलेला आहे.

तथापि, सदर प्रकरणी ज्या यंत्रणेने काम केलेल आहे त्याच यंत्रणेकडून चौकशीची कार्यवाही झाल्याचे दिसून येत आहे. चौकशीचे काम पारदर्शीपणे व गुणवत्तापुर्वक व्हावे यासाठी त्रयस्थ यंत्रणेकडून चौकशी करणे आवश्यक असल्यामुळे नजीकच्या जिल्ह्यातील वरिष्ठ स्तरावरील तांत्रिक अधिकाऱ्याकडून सदर कामांची व दि. २३/०६/२०१६ च्या निवेदनाच्या अनुषंगाने चौकशी करून अहवाल सादर करणेबाबत विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद यांना शासनाच्या दि. १८/०७/२०१६ रोजीच्या पत्रान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तरोडा (ता.कळंब, जि.यवतमाळ) येथे जलयुक्त शिवार योजनेमध्ये करण्यात आलेल्या बंधान्याचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत

(२५) * ६१७४० डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तरोडा (ता.कळंब, जि.यवतमाळ) येथे बेबंळा कालवे विभागामार्फत ३ सिमेंट बंधा-याचे खोलीकरण असमांतरण अशी कामे कोणतेही तांत्रिक मार्गदर्शन न घेता, प्राकलनापेक्षा कमी सिमेंट व गज वापरले असल्यामुळे एकूण ६३ लाख रुपये खर्च करूनही सदरहू कामे निकृष्ट दर्जाची झाली असल्याचे दिनांक १३ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, जलयुक्त शिवार या योजनेमध्ये तालुका कृषी अधिकारी हे सचिव असल्याने त्यांनी संबंधित काम तपासणी करणे आवश्यक असताना कुठल्याही प्रकारची तपासणी न करता देयके अदा करण्यात आली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्यांवर व गैरव्यवहार करणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) हे खरे नाही.

तथापि, लोकमत वृत्तपत्रामध्ये दि.१३/०६/२०१६, १४/०७/२०१६ व १५/०६/२०१६ रोजी बातम्या प्रसिद्ध झाल्या होत्या.

(२) तालुका कृषी अधिकारी हे तालुका स्तरावरील जलयुक्त शिवार कामाचे समन्वय राखण्याचे काम पहातात. तालुका कृषी अधिकारी व गट विकास अधिकारी, कळंब यांनी सदर कामास भेट दिली आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्ह्यातील पेंच अभयारण्य व इतर प्रादेशिक वन विभागातील
तलावाच्या गाळ काढणे, रस्ता दुरुस्ती व इतर विकास कामांबाबत

(२६) * ६२९७२ श्री.डि मल्लीकार्जून रेड्डी (रामटेक) : सन्माननीय वने मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर जिल्ह्यातील पेंच अभयारण्य व इतर प्रादेशिक वन विभाग येथील तलावांची माती उपसा करून दुरुस्ती करणे, जलसाठा वाढविणे आणि पर्यटन क्षेत्रातील रस्ते व इतर विकास काम करण्यासाठी या आर्थिक वर्षात २० कोटीचा निधी मंजूर करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मा.वने मंत्री यांना माहे मार्च, २०१६ च्या पहिल्या आठवड्यात निवेदनाद्वारे विनंती केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्या अनुषंगाने मा.मंत्री महोदयांनी अप्पर प्रधान मुख्य वन संरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास) नागपूर यांना संबंधित कामांबाबत निर्देश दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, पेंच अभयारण्य व इतर प्रादेशिक वन विभागातील कामे तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) व (२) होय हे खरे आहे.

(३) सन २०१६-१७ मध्ये पेंच व्याघ्र प्रकल्पातील देवलापार (वन्यजीव) वनपरिक्षेत्रातील बखारी येथील जुन्या तलावाचा गाळ काढणे व वेस्ट वेअर (सांडवा) दुरुस्तीचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे. रस्ता दुरुस्ती व इतर विकासात्मक कामांना तांत्रिक व प्रशासकीय मंजूरी प्राप्त करून घेऊन सदर कामे राज्य योजनांतर्गत निसर्ग पर्यटन योजना व नागपूर जिल्हा वार्षिक योजनांतर्गत प्रस्तावित करण्यात आली आहेत. तसेच नागपूर प्रादेशिक विभागामार्फत सन २०१५-१६ मध्ये जलसाठा वाढविण्याच्या दृष्टीने रु. ४५३.०० लक्षची मृद व जलसंधारणाची कामे करण्यात आली असून सन २०१६-१७ मध्ये जल व मृद संधारण कामासाठी रु. ११६३.२४ लक्ष रक्कमेची ३१२ कामे मंजूर करण्यात आली असून त्यापैकी पावसाळ्यापूर्वी ११८ कामे पूर्ण झाली असून उर्वरित सर्व कामे माहे डिसेंबर, २०१६ पर्यंत पूर्ण केली जाणार आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील नवीन मुठा कालव्याच्या
वितरीकांमधून पाणी गळती होत असल्याबाबत**

(२७) * ६१३५३ श्री.राहूल कुल (दौंड) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दौंड (जि.पुणे) तालुक्यातील नवीन मुठा कालव्याच्या वितरीकांची देखभाल दुरुस्ती मागील ४० वर्षात झाली नसल्याने वितरीकांची दुरुवस्था झाली असल्याने सादर वितरीकांचा विस्तार व सुधारणा करण्याबाबतचा प्रस्ताव माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनास सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नवीन मुठा कालव्याच्या वितरीकांचा विस्तार व सुधारणा करण्याबाबतच्या प्रस्तावास मंजूरी देणे तसेच आवश्यक निधी उपलब्ध करण्याबाबत मा.जलसंपदा मंत्री यांच्या दालनात झालेल्या बैठकीतील आदेशानुसार अंदाजपत्रके सादर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीश महाजन : (१) व (२) अंशतः खरे आहे. दौंड तालुक्यातील विस्तार व सुधारणा अंतर्गत दुरुस्तीची १० कामे प्रस्तावित आहेत. त्यापैकी ३ कामांचे प्रस्ताव शासनास जून, २०१६ मध्ये प्राप्त झालेले असून त्याची छाननी सुरु आहे. या तीन कामांच्या प्रस्तावांना छाननी अंती प्रशासकीय मान्यतेनंतर निधी उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल. उर्वरित प्रस्तावांचे सर्वेक्षण व अन्वेषण तसेच अंदाजपत्रके तयार करण्याबाबतची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सावंगी (जिचकर) (ता.वरुड, जि.अमरावती) येथील बेलनदीवरील
वसंत बंधारा देखभाल दुरुस्तीअभावी बंद असल्याबाबत**

(२८) * ५५८२४ प्रा.विरेंद्र जगताप (धामणगाव रेल्वे), श्री.अस्लम शेख (मालाड पश्चिम), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), श्री.कुणाल पाटील (धुळे ग्रामीण), श्री.अब्दुल सत्तार (सिल्लोड), डॉ.संतोष टारफे (कळमनुरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वरुड (जि.अमरावती) तालुक्यात जलसिंचनाकरीता बांधण्यात आलेल्या सावंगी (जिचकर) येथील १६० हेक्टर सिंचनक्षमता असलेल्या बेलनदीवरील वसंत बंधारा दुरुस्ती व देखभालअभावी बंद असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या बंधान्याची दुरुस्ती व देखभाल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) होय.

- (२) बेलसावंगी बंधान्यांचे बांधकाम बेल नदीवर सावंगी (जिचकार) गावाजवळ सन १९७२ मध्ये करण्यात आले. सदर बंधान्यावर ५ कि.मी. लांबीचा कालवा तयार करून १६० हे. सिंचन क्षमता निर्माण करण्यात आली होती. सदर बंधान्यावरून खरीप व रब्बी/दुहंगामी सिंचन प्रस्तावित होते. याकाळात रब्बी हंगामात नदी प्रवाहीत राहत होती. त्यामुळे बंधान्याजवळ पाणी उपलब्ध होऊन शेतकऱ्यांना नदीतील पाण्याचा प्रवाह वळता करून पाणी देणे शक्य होते. आता बंधान्याचे वरील भागात सिंचन प्रकल्प, बंधारे इ. झाल्यामुळे नदीचा मुळ प्रवाह कमी झाला असल्याने बंधान्यातून रब्बी हंगामात पाणी उपलब्ध होत नाही. त्यामुळे बंधान्यांवरील सिंचन सन १९९३-९४ पासून बंद आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बिलोली (जि.नांदेड) येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा
रुग्णालयात श्रेणीवर्धन करणेबाबत**

- (२९) * ५७८६९ श्री.सुभाष साबणे (देगलूर) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) नांदेड जिल्हयातील बिलोली येथील ग्रामीण रुग्णालयाचे उपजिल्हा रुग्णालयात श्रेणीवर्धन करावयाचा प्रस्ताव शासनाने दिनांक २७ जानेवारी, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये मागविल्यानुसार जिल्हा शल्यचिकित्सक, नांदेड यांच्याकडून प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपजिल्हा रुग्णालयात श्रेणीवर्धन करावयाच्या प्रस्तावास मंजूरी देण्यात आली आहे काय,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे खरे आहे.

नांदेड जिल्ह्यातील बिलोली येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाचे ५० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयात श्रेणीवर्धन करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त झाला आहे.

(२) व (३) राज्य मंत्रीमंडळाच्या बैठकीमध्ये झालेल्या निर्णयानुसार दि.१७.०१.२०१३ व दि.१.०६.२०१४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात १३६८ आरोग्य संस्था स्थापन / श्रेणीवर्धन करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे. या आरोग्य संस्था १००% कार्यान्वित होण्यापूर्वीच स्थानिक लोकप्रतिनिधी / जनतेकडून नव्याने आरोग्य संस्था स्थापना / श्रेणीवर्धनाच्या निवेदने प्राप्त होत आहेत. या अनुषंगाने एकत्रित धोरणात्मक निर्णयाची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे. त्यामध्ये बिलोली येथील ३० खाटांच्या ग्रामीण रुग्णालयाचे ५० खाटांच्या उपजिल्हा रुग्णालयात श्रेणीवर्धन करण्याची बाब समाविष्ट आहे.

**सिंदेवाही (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील ग्रामपंचायतीच्या ग्रामसचिवांनी
एलइडी स्ट्रीट लाईटच्या खरेदीत केलेला गैरव्यवहार**

(३०) * ५५५१८ श्री.विजय वडेईवार (ब्रम्हपूरी) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंदेवाही (जि.चंद्रपूर) तालुक्यातील नवरगाव, शिवणी, पळसगाव जाट, पळसगाव, मोहाडी, पेठगाव, गुंजेवाही, यासह अनेक गावांमध्ये विद्युत खांबांवर लावण्याकरीता १४ व्या वित्त आयोगामधून ३६ वॅट एलइडी स्ट्रीट लाईटची खरेदी करण्यात आली असून बाजारामध्ये एका ३६ वॅट एलइडी स्ट्रीट लाईटची किंमत १७०० ते २००० रुपये असताना संबंधित ग्रामसचिवांनी नागपूरच्या इलेक्ट्रीक दुकानामधून ४५०० ते ५८०० या दराने खरेदी करून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याची बाब दिनांक ५ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एलइडी स्ट्रीट लाईटची खरेदी नागपूर येथून करून संबंधित ग्रामपंचायतीपर्यंत आणण्याकरीता २५० ते ३०० रुपये प्रति एलइडी स्ट्रीट लाईट याप्रमाणे अतिरिक्त वाहतूक खर्चाचे ग्रामसचिवांनी ग्रामपंचायतीमधून बनावट देयक घेतली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, पंचायत समिती, सिंदेवाहीच्या दिनांक ३० मे, २०१५ रोजीच्या आमसभेत संबंधित सरपंचांनी या प्रकरणाची तक्रार केली असता याबाबत चौकशी करण्याचे निर्देश सभाध्यक्षांनी दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची चौकशी करून संबंधित ग्रामसचिवांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) पंचायत समिती सिंदेवाही मधील नवरगाव, शिवणी, गुंजेवाही यासह एकूण २१ ग्रामपंचायतीमध्ये एलइडी पथदिव्यांच्या खरेदीमध्ये अनियमितता झाली आहे, हे खरे आहे. तथापि, पळसगांव (जाट), मोहाडी, पेठगांव या ग्रामपंचायतींमध्ये एलइडी पथदिव्यांची खरेदी करण्यात आलेली नाही.

(२) हे, खरे नाही.

ग्रामपंचायत नवरगांव, नाचनभट्टी, पेंडरी, गडमौशी, कच्चेपार, पवनपार व घोट या ग्रामपंचायतींनी खरेदी केलेल्या एलइडी पथदिव्यांच्या देयकात वाहतूक खर्च दाखविला आहे.

- (३) होय, हे खरे आहे.
- (४) पंचायत समिती सिंदेवाही अंतर्गत १४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाअंतर्गत प्राप्त निधीमधून एलइडी बल्ब खरेदी करण्यात आलेल्या २१ ग्रामपंचायतींची चौकशी करण्यात आली आहे. सदर खरेदीमध्ये अनियमितता झाली असून संबंधित ग्रामपंचायतींनी सदरची खरेदी विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब न करता केल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्यानुषंगाने गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती सिंदेवाही यांनी दिनांक १६.७.२०१६ च्या पत्रान्वये संबंधित सरपंच व सचिवांना कारणे दाखवा नोटीस बजावण्यात आली आहे.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे गोरई, बोरीवली पश्चिम (मुंबई) येथे एस्सेल इन्फ्रा लि. कंपनीकडून कांदळवनाची अवैध तोड करून शासकीय जमिनीवर केलेले अतिक्रमण

(३१) * ६३२५० श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे गोरार्ड, बोरीवली पश्चिम (मुंबई) येथे एस्सेल इन्फ्रा प्रोजेक्ट लि. या कंपनीने शासनाची कोणतीही परवानगी न घेता कांदळवनाची अवैध तोड करून मातीचा भराव घालून बाग बगीचा व सुमारे १० ते १२ फुट उंचीचे कुंपण अँग्रोनेट वापरून वॉटर किंगडमच्या बाजूस चार ते पाच मजली इमारतींचे अवैध बांधकाम केल्याचा अहवाल विभागीय वनाधिकारी, कांदळवन संधारण घटक, मुंबई यांनी दिनांक २० मे, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास अप्पर प्रधान सचिव मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), मुंबई याना पाठविला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबतचा अहवाल विभागीय वनाधिकारी, कांदळवन संधारण घटक, मुंबई यांनी दिनांक २० मे, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास मा.अप्पर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), मुंबई यांना पाठविला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदरहू प्रकरणी मुख्य वनसंरक्षक यांनी आयुक्त-बृहन्मुंबई, विभागीय अपर मुख्य सचिव-महसूल, प्रधान सचिव-नगरविकास, प्रधान सचिव-पर्यावरण, अप्पर आयुक्त-कोकण विभाग, पोलिस आयुक्त-मुंबई, जिल्हाधिकारी-मुंबई उपनगर, अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) व सदस्य सचिव-पर्यावरण नियंत्रण बोर्ड यांच्याकडे कांदळवनांची अवैध तोड करून नुकसान करणाऱ्यांविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्याबाबत दि. ४ जून, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास कळविण्यात येऊनही याबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, या प्रकरणाची चौकाशी करून शासनाने संबंधितांवर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे अंशतः खरे आहे.

विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक यांनी एस्सेल इन्फ्रा प्रोजेक्ट लि. कंपनीने कांदळवन नष्ट करून मातीचा भराव करून बाग-बगीचा तयार केल्याचे व आजूबाजूस हिरवे अँग्रोनेट वापरून कुंपण केल्याबाबतचा अहवाल सादर केलेला आहे. सदर अहवालात ५ मजली इमारतीचे बांधकाम सुरु असल्याचे नमूद केले आहे. तथापि, सदर इमारतीच्या वैधतेबाबत कोणतेही भाष्य केलेले नाही.

(२) हे खरे नाही.

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) यांच्या दिनांक २१.०५.२०१४ रोजीच्या पत्राच्या अनुषंगाने शासनाने आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, विभागीय आयुक्त - कोकण, पोलीस आयुक्त - मुंबई, जिल्हाधिकारी - मुंबई उपनगर, व पर्यावरण नियंत्रण बोर्ड यांना कांदळवनांची अवैध तोड करून नुकसान करणाऱ्यांविरुद्ध कायदेशीर कारवाई करण्याबाबत दिनांक ४.०६.२०१४ च्या शासन पत्रान्वये सूचना निर्गमित केल्या होत्या.

(३) व (४) हे खरे नाही.

सदरचे क्षेत्र राखीव वने अथवा संरक्षित वने म्हणून अधिसूचित नाही आणि ते वनविभागाच्या ताब्यात नसल्याने वनअधिकाऱ्यांना भारतीय वन अधिनियम, १९२७ अंतर्गत कार्यवाही करण्याचे अधिकार नाहीत. सदरच्या कांदळवन न्हासाबाबत पर्यावरण संरक्षण अधिनियम, १९८६ अंतर्गत कारवाई करण्याचे अधिकार महसूल विभाग व प्रदुषण नियंत्रण मंडळाला असल्याने महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाला यांनी दिलेल्या तक्रारीवर विषयांकित प्रकरणाची दखल घेऊन एस्सेलवर्ल्ड या यंत्रणेवर दि. २३.०६.२०१४ रोजी गोरार्ड पोलीस ठाणे येथे FIR दाखल केलेला आहे. सदर प्रकरण न्याय प्रविष्ट आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अहमदनगर जिल्ह्यातील अंगणवाडीकरीता करण्यात आलेल्या
शालेय साहित्यांच्या खरेदीत झालेला गैरव्यवहार**

(३२) * ५५४२८ श्री.विजय औटी (पारनेर) : सन्माननीय महिला व बाल विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अहमदनगर जिल्ह्यातील अंगणवाडीसाठी (ग्रामीण प्रकल्पांतर्गत) पूर्व शालेय संच व अन्य साहित्यांच्या खरेदीमध्ये सव्वा कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याचे दिनांक २० एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास या प्रकरणात आधी खरेदी नंतर निधीची उपलब्धता केल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

- (४) असल्यास, या चौकशीमध्ये काय आढळून आले व त्यानुसार शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३), (४) व (५) एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना आयुक्तालयाने मंजूर अनुदानामधून अहमदनगर जिल्हयातील अंगणवाड्यांसाठी साहित्य खरेदीसाठी निधी वाटपाचे आदेश निर्गमित केले होते. आयुक्तालयाकडून साहित्य खरेदीसाठी प्राप्त झालेल्या मंजूरीनुसार एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी अहमदनगर यांचेस्तरावर खरेदीची प्रक्रिया राबविण्यात आली आहे. तसेच या खरेदीसाठी वित्तीय अनुदान BDS अर्थसंकल्प प्रणालीवर आयुक्तालयाकडून उपलब्ध करून देण्यात आल्यानंतर निधी कोषागारातून आहरीत करण्यात आला आहे.

वायंगणी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) ग्रामपंचायतीत झालेला गैरव्यवहार

(३३) * ६०६०४ श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वायंगणी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) ग्रामपंचायतीत मोठ्या प्रमाणात होत असलेल्या आर्थिक गैरव्यवहार व गैरकारभाराबाबत चौकशी करण्याचे निवेदन आदिनाथ सेवा मंडळ, वायंगणी व ग्रामस्थांनी दिनांक १५ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास सिंधुदुर्ग जिल्हयाचे मा.पालकमंत्री तथा ग्रामविकास राज्यमंत्री यांना दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यापूर्वी ग्रामपंचायतीच्या आर्थिक गैरव्यवहार व गैरकारभाराची चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सिंधुदुर्ग व गट विकास अधिकारी, कणकवली यांच्याकडे केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार शासनाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) हे खरे नाही.

अशा प्रकारचे कोणतेही निवेदन प्राप्त झालेले नाही.

(२), (३) व (४) हे खरे नाही.

तथापि, मा.लोकप्रतिनिधी यांनी ग्रामपंचायतीला सन १९९९ ते मार्च, २०१६ पर्यंत राज्यसरकार तसेच केंद्र शासनाकडून विविध योजनांतर्गत पुरस्कारातून मिळालेल्या आर्थिक उत्पन्नातून विविध कामांवर करण्यात आलेल्या खर्चाची माहिती मिळण्याबाबतचे दिनांक १३.४.२०१६ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले होते. त्यास अनुसरून ग्रामपंचायत वायंगणीमार्फत सदरची माहिती संबंधित मा.लोकप्रतिनिधी यांना दि.२०.६.२०१६ रोजी रजिस्टर टपालाने पाठविण्यात आलेली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शहापूर बृहत लघु पाटबंधारे (ता.अकोट, जि.अकोला) प्रकल्पासाठी संपादन करण्यात आलेल्या जमिनीच्या कामांमध्ये झालेला गैरव्यवहार

(३४) * ६२२९६ श्री.हरिष पिंपळे (मूर्तिजापूर) : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शहापूर बृहत लघु पाटबंधारे (ता.अकोट, जि.अकोला) प्रकल्पाचे काम सुरु असून जमिनीच्या संपादनाच्या कामात भूसंपादन अधिकारी यांनी गैरव्यवहार केल्याची तक्रार भ्रष्टाचार निर्मुलन समितीचे कार्यकर्ते यांनी अमरावती विभागीय आयुक्त यांच्याकडे केली असल्याचे दिनांक १२ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भूसंपादन अधिकारी यांनी भूसंपादनाचा नवीन कायदा २०१३ मध्ये तरतुद नसताना त्यांनी मुळ दराच्या दीडपट दराने रक्कम अदा केल्याचेही अहवालात नमूद करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार संबंधित दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) या बाबत संबंधित अर्जदाराची तक्रार जिल्हाधिकारी, अकोला कार्यालयास दिनांक १३.७.२०१६ रोजी प्राप्त झाली आहे. सदर तक्रारीबाबत चौकशी करण्याकरीता अप्पर जिल्हाधिकारी अकोला यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(४) चौकशीअंती दोषी आढळल्यास दोषीवर नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येणार आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बिलोली (जि.नांदेड) येथील घरकुल लाभधारकांचे इंदिरा
आवास योजनेचे अनुदान मिळण्याबाबत**

(३५) * ५९५५० श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय

ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बिलोली (जि.नांदेड) येथील दारिद्र्य रेषेखालील घरकुल लाभधारकांचे इंदिरा आवास योजनेचे ३ कोटी ८० लक्ष रुपये शासनाकडे परत गेल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुष्काळी परिस्थितीमुळे सन २०१२ ते २०१६ कालावधीत पहिला हप्ता मंजूर होऊनही उर्वरित रक्कम शासनाकडे परत गेल्याने इंदिरा आवास योजनेतील लाभार्थ्यांना अनुदान मिळाले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीनुसार लाभधारकांचे अनुदान पूर्ववत त्यांना परत मिळण्याकरिता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे : (१) नाही.

केंद्र शासनाने दिलेल्या निर्देशानुसार इंदिरा आवास योजनेतर्गत असलेला अखर्चित निधी राज्य शासनाकडे परत गेला नसून "राज्य व्यवस्थापन कक्ष-ग्रामीण गृहनिर्माण" यांचेकडील राज्य स्तरावरील बँक खात्यात जमा करण्यात आला आहे.

(२) नाही.

सन २०१५-१६ पासून PFMS प्रणालीद्वारे राज्यस्तरीय बँक खात्यातून लाभार्थ्यांच्या बँक / पोस्ट खात्यात निधीचे थेट वितरण करण्यात येणार आहे.

तसेच, सन २०१५-१६ पूर्वीच्या घरकुलांना NEFT / RTGS द्वारे राज्यस्तरीय बँक खात्यातून लाभार्थ्यांच्या बँक / पोस्ट खात्यात निधीचे थेट वितरण करण्यात येणार आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे उरुल, रिसवड व घाटेवाडी (ता.पाटण, जि.सातारा) लघु पाटबंधारे, साठवण व पाझर तलावांची कामे सुरु करण्याकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३६) * ५४२३८ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाटण (जि.सातारा) तालुक्यात जलसंधारण विभागामार्फत मौजे उरुल, रिसवड व घाटेवाडी येथे अनुक्रमे लघु पाटबंधारे, साठवण व पाझर तलावांच्या कामांना मंजूरी देऊनही निधी अभावी तसेच काही तांत्रिक कारणास्तव सदरहू कामे पूर्ण झालेली नसल्याने या विभागातील बहुतांशी क्षेत्र हे कोरडवाहू राहिले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मौजे उरुल, येथील शेतकऱ्यांना भूसंपादनाचा मोबदला तसेच प्रकल्पाचे काम पूर्ण करणेकरिता १४७७.०१ लक्ष रुपयांचे सुधारित अंदाजपत्रक मंजूरीकरिता सादर करण्यात आले असून यास मंजूरी देण्याची मागणी करूनही मंजूरी देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मौजे उरुल, रिसवड व घाटेवाडी येथे अनुक्रमे लपा, साठवण व पाझर तलावांची कामे पूर्ण झाल्यास अनुक्रमे २४३ हेक्टर, २४४ हेक्टर व १२५ हेक्टर असे एकूण ६१२ हेक्टर क्षेत्र ओलिताखाली येणार असून ही कामे सुरु करण्याकरिता शासनाने धोरणात्मक निर्णय घ्यावा याकरिता मा.जलसंधारण मंत्री यांच्याकडे दिनांक ७ जून, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास पत्रव्यवहार करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मौजे उरुल, रिसवड व घाटेवाडी येथे अनुक्रमे लपा, साठवण व पाझर तलावांची कामे पूर्ण करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

पाझर तलाव घाटेवाडी या योजनेचे काम पूर्ण झालेले असल्याने सुमारे २४३ हेक्टर क्षेत्रास अप्रत्यक्ष सिंचनास लाभ होत आहे. लघु पाटबंधारे तलाव उरूल या योजनेचे काम अपूर्ण असल्याने व साठवण तलाव रिसवड या कामास असलेल्या विरोधामुळे या दोन योजनांचा लाभक्षेत्रास सिंचनाचा लाभ झालेला नाही.

(२) सदर योजनेचे रक्कम रूपये २९२२ लक्षाचे सुधारित अंदाजपत्रकातील त्रुटी पुर्ततेची कार्यवाही विभागीय स्तरावर सुरू आहे.

(३) होय.

(४) घाटेवाडी पाझर तलावाचे काम पूर्ण झाले आहे. लघु पाटबंधारे तलाव उरूल या योजनेचे काम ४० टक्के पूर्ण झाले असून भूसंपादन मोबदला अदा करण्याकरीता स्थानिक विरोधामुळे सध्या काम बंद आहे. साठवण तलाव रिसवड या कामास असलेल्या शेतकऱ्यांच्या तीव्र विरोधामुळे काम हाती घेता आले नसून योजना होणेबाबत शेतकऱ्यांचे मन वळविण्याचा प्रयत्न सुरू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सालेकसा (जि.गोंदिया) येथील ग्रामीण रुग्णालयात अत्यावश्यक सुविधांच्या अभावासह डॉक्टरांची पदे रिक्त असल्याबाबत

(३७) * ६२५७१ श्री.संजय पुराम (आमगाव) : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सालेकसा (जि.गोंदिया) येथील शासकीय ग्रामीण रुग्णालयात अत्यावश्यक सुविधांचा अभाव असून या रुग्णालयात वैद्यकीय अधीक्षक, वैद्यकीय अधिकारी, क्ष-किरण तंत्रज्ञ, अधिपारिचारिक, लिपीक कक्षसेवक व स्वच्छता कर्मचारी यांची पदे सन २०११ पासून रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या ग्रामीण रुग्णालयात रुग्णांना अत्यावश्यक सुविधांसह चांगल्या प्रकारे वैद्यकीय उपचार मिळण्यासाठी सदरची रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत : (१) हे अंशतः खरे आहे.

रुग्णालयामध्ये क्ष-किरण यंत्र, इ.सी.जी. मशीन, प्रयोगशाळा इत्यादी सुविधा उपलब्ध असून त्यामार्फत प्रयोगशाळा चाचण्या, क्ष-किरण चाचण्या, इ.सी.जी. चाचण्या, लहान-मोठ्या व कुटुंब कल्याण शस्त्रक्रिया, प्रसूती करण्यात येतात.

वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे १ पद रिक्त असून, वैद्यकीय अधिकाऱ्यांचे ३ पैकी २ पदे भरलेली आहेत. वर्ग "क" ची १४ पैकी ९ पदे भरलेली आहेत तसेच वर्ग "ड" ची ७ पैकी ४ पदे भरलेली आहेत असे एकूण २५ पैकी १५ पदे भरलेली आहेत.

(२) वर्ग-१ ची रिक्त पदे पदोन्नतीने व नामनिर्देशनाने भरणे, गट-अ ची विशेषज्ञ वैद्यकीय अधिकाऱ्यांची पदे मुलाखतीद्वारे भरणेबाबतची कार्यवाही शासन स्तरावर चालू आहे. वर्ग-३ व वर्ग-४ ची पदे भरणेबाबतची कार्यवाही उपसंचालक स्तरावर चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) येथे जलयुक्त शिवार, दगडी चेक डॅम्प, वृक्षलागवड, रोप लागवड इत्यादी कामांमध्ये झालेली अनियमितता

(३८) * ६३१३७ श्री.सुरेश लाड (कर्जत) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कर्जत (जि.रायगड) येथे जलयुक्त शिवार, दगडी चेक डॅम्प, वृक्षलागवड, रोप लागवड इत्यादी कामे नियमानुसार व मापदंडानुसार न करता, कामामध्ये अनियमितता होऊन बनावट देयके काढल्याबाबतच्या तक्रार मा.वित्त, नियोजन व वने मंत्री यांच्याकडे दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले, त्यानुषंगाने शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.
(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अवर्षण प्रवण तालुक्यातील योजना पूर्ण करण्यासाठी
दिलेला निधी प्रलंबित असल्याबाबत

(३९) * ५९८१८ श्री.सुभाष साबणे (देगलूर), डॉ.संजय रायमुलकर (मेहकर),
श्री.प्रकाश आबिटकर (राधानगरी) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील मराठवाडा, विदर्भ यासह पश्चिम महाराष्ट्रात अनेक सिंचन प्रकल्प अपूर्ण असल्याने त्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे १० हजार कोटीची मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यातील अवर्षण प्रवण तालुक्यातील योजना गेल्या दोन-तीन वर्षांपासून पूर्ण करण्यासाठी अडीच हजार कोटींच्या पॅकेजची ही केंद्र शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त निधीपैकी माहे जून, २०१६ अखेर किती निधी राज्याकडे सुपूर्द केला आहे व अद्यापही किती निधी प्राप्त होणे बाकी आहे,
- (४) असल्यास, उपरोक्त १० हजार कोटी व अडीच हजार कोटीचा निधी अद्यापही प्राप्त झालेला नसल्यास त्यासाठी शासनाने कोणता पाठपुरावा केला आहे,
- (५) असल्यास, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) व (२) होय,

विदर्भ व मराठवाड्यातील आत्महत्याग्रस्त १४ जिल्ह्यातील १०७ अपूर्ण सिंचन प्रकल्प ३ वर्षात पूर्ण करण्यासाठी केंद्र शासनाने ७१८७ कोटी रुपयाचे पॅकेज मंजूर करावे अशी मागणी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे केली आहे.

राज्यातील अवर्षण प्रवण तालुक्यातील अपूर्ण सिंचन प्रकल्प ३ वर्षात पूर्ण करण्यासाठी केंद्र शासनाने रु. ३५०० कोटी एवढा निधी पॅकेजच्या स्वरूपात उपलब्ध करून द्यावा अशी मागणी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे केली आहे. असे एकूण रु. १०,६८७ कोटी एवढ्या निधीची मागणी केंद्र शासनाकडे केली आहे.

(३) व (४) सदर प्रस्तावास अद्याप मान्यता मिळालेली नाही. जून, २०१६ अखेर कोणताही निधी राज्याकडे सुपूर्द करण्यात आलेला नाही. प्रस्तावाबाबत केंद्र शासनाचे स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(५) सदर प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मान्यतेच्या विचाराधिन आहे.

मालाड पूर्व (मुंबई) येथे मे. ओमकार रिप्लॅटर्स तर्फे राबविण्यात येणाऱ्या प्रकल्पाचे मुल्य कमी दाखवून शासनाची केलेली फसवणूक

(४०) * ६३३७४ श्री.रुपेश म्हात्रे (भिवंडी पूर्व) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मालाड पूर्व (मुंबई) येथे मे.ओमकार रिप्लॅटर्स अँड डेव्हलपर्सतर्फे राबविण्यात येणाऱ्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना हा प्रकल्प संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानापासून ३९९ मी. अंतरावर असल्याने नियोजित इमारतीच्या बांधकामाचे एकूण प्रकल्प मुल्य विकासकांनी केलेल्या लेखापरिक्षणानुसार रु. १९०४/- कोटी रुपयांचे असतानाही मुख्य वनसंरक्षक व संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान यांनी रु. १४५३.५३ कोटी रुपये दाखवून शासनाचे करोडो रुपयांचे नुकसान केल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मे.ओमकार रिप्लॅटर्स अँड डेव्हलपर्सच्या सनदी लेखापाल यांनी या प्रकल्पाची किंमत रु.१९०४/- कोटी असल्याबाबतचे प्रमाणपत्राद्वारे दिनांक २२ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्या सुमारास मुख्य वनसंरक्षक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान यांना कळविलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीत काय आढळून आले,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने संबंधित अतिरिक्त प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव), मुख्य वनसंरक्षक-संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान यांच्यासह संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) मुख्य वनसंरक्षक व संचालक, संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यान, बोरीवली यांना प्रकल्प यंत्रणेने सादर केलेले रु. १४५३.५३ कोटीचे प्रकल्प मूल्य हे दिनांक २८.०८.२०१४ रोजीचे होते. उक्त प्रकल्पाचे सुधारीत प्रकल्प मूल्य रु. १९०४ कोटी असल्याचे सक्षम अधिकाऱ्याच्या दाखल्याची प्रत प्रकल्प यंत्रणेने दिनांक २७.०४.२०१६ रोजी अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वन्यजीव) पश्चिम मुंबई यांना सादर केले आहे.

त्यानुसार राज्य वन्यजीव मंडळाच्या मान्यतेसाठी शासनास सादर करण्यात आलेल्या प्रस्तावात प्रकल्प मूल्य रु. १९०४ कोटी दर्शविण्यात आलेले आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तारळी (ता.पाटण, जि.सातारा) या मध्यम धरण प्रकल्पाचे
काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याबाबत**

(४१) * ५४२६४ श्री.शंभूराज देसाई (पाटण) : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कृष्णा खोरे विकास महामंडळांतर्गत तारळी (ता.पाटण, जि.सातारा) या मध्यम धरण प्रकल्पाचे काम सन १९९८ पासून शासनाने सुरु करून १५ वर्षांच्या प्रदीर्घ कालावधीनंतर ४ वर्षापूर्वी धरणाचे काम पूर्ण केले आहे या धरणाच्या कामास निकृष्ट दर्जाचे साहित्य वापरले असल्याने धरणाचे पुर्णता काम हे निकृष्ट दर्जाचे झाले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, धरणाचे काम निकृष्ट दर्जाचे झाल्याने धरणाच्या डाव्या तळातून, गॅलरीतून, धरणाच्या उजव्या बाजूला व धरणाच्या मध्यठिकाणी अशा ठिकठिकाणी मुख्य भिंतीला गळती लागली असल्याने धरणातील पाणी मोठ्या प्रमाणात वाहून जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्याचे मा.जलसंपदा व जलसंधारण राज्यमंत्री तथा सातारा जिल्ह्याचे पालकमंत्री यांनी दिनांक ३० जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास प्रकल्पाच्या पाहणी दौ-यादरम्यान प्रत्यक्ष या गळतीची पाहणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, तारळी धरणाची दुरुस्ती करण्याबाबत व निकृष्ट दर्जाचे काम करणाऱ्या ठेकेदारावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) व (२) नाही.

तारळी धरणाचे काम सन १९८२ ते २०१२ या प्रदीर्घ कालावधीत सुरू होते. तारळी धरणासाठी कोलगाउंट मॅसनरी या नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यात आला आहे. बांधकाम कालावधीत घेतलेल्या ९५% पेक्षा जास्त गुणनियंत्रण चाचण्या यशस्वी ठरल्या आहेत. त्यामुळे धरणाचे पुर्णतः काम निकृष्ट दर्जाचे झाले आहे असे म्हणता येणार नाही.

मात्र धरणाचे गॅलरीत गळती दिसून येते तसेच धरणाच्या बाह्य भागावर ओल दिसून येत आहे.

धरणाच्या बांधकामामध्ये ग्राऊंटींग करण्याची आवश्यकता असून सदर उपाय योजने अंती धरणाची गळती नियंत्रणात येवू शकते.

(३) होय.

(४) तारळी धरणाच्या कामाच्या निविदा अद्याप अंतीम झाल्या नाहीत. या निविदांमधील शर्तीनुसार गळती नियंत्रणात आणणेसाठी ठेकेदारांच्या खर्चाने गळती प्रतिबंधक उपाययोजना करणेचे काम सुरू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

डॉ. अनंत कळसे
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर
 मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.